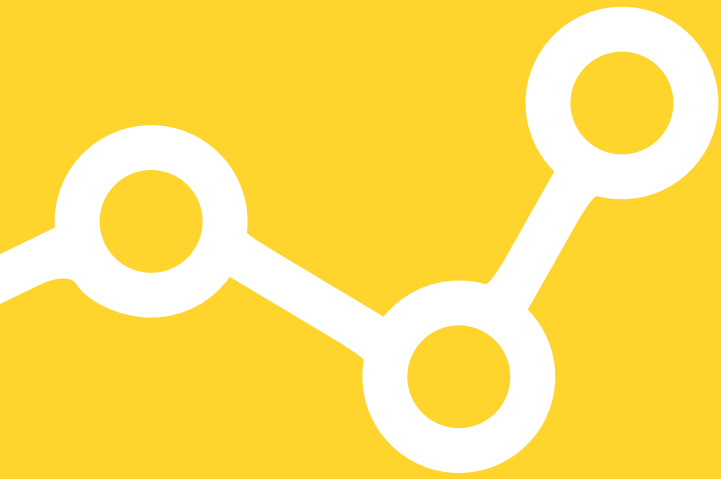

Prosperity

Visie - Prosperity

Duurzaamheid creëert nieuwe opportuniteiten

Succesvolle ondernemingen zetten vandaag resoluut in op **duurzame ontwikkeling**. 'Duurzaamheid' is immers het antwoord op de vele uitdagingen waar we met z'n allen voor staan. Tegen 2050 zullen niet alleen 9 miljard mensen op onze aarde leven. Ook de exponentiële vraag naar natuurlijke grondstoffen, energie, voedsel, drinkbaar water, verbetering van levenskwaliteit en gezondheid zal blijven toenemen. En de realiteit is dat deze toename – zonder de gepaste acties – zal leiden tot een 'overconsumptie' van onze planeet.

Europese en lokale beleidsmakers kiezen daarom duidelijk voor duurzame groei. Maar duurzame ontwikkeling kan **niet zonder innovatie**. Op dat vlak speelt de chemische, kunststoffen- en life sciences industrie een cruciale rol. De sector is dan ook continu op zoek naar efficiëntere processen, innovatieve, kwalitatief hoogwaardige producten en aangepaste businessmodellen. Bedrijven zetten in op hernieuwbare grondstoffen, sluiten materiaalkringlopen en werken actief mee aan de ontwikkeling van energie-efficiëntere gebouwen. Het interessante aan al deze inspanningen is dat zij stuk voor stuk nieuwe opportuniteiten en markten creëren.

essenscia gelooft dat het **bundelen van kennis en competentie** een hefboomeffect tot stand brengt waardoor innovatie daadwerkelijk kan doorbreken. Want door nieuwe waardenketens in een open samenwerkingsverband te creëren, worden doorbraken gerealiseerd. Op dat vlak heeft ons land een streepje voor: naast een sterk industrieel weefsel, zijn ook heel wat universiteiten én onderzoekscentra binnen handbereik. Deze grensoverschrijdende benadering genereert een innovatieve kracht binnen onze KMO's en multinationals. Hun breed gamma van nieuwe nicheproducten en -diensten zijn hiervan het beste bewijs.

Onder impuls van de sector werden in Vlaanderen Flanders Innovation Hub for Sustainable Chemistry (FISCH), de competentiepool rond duurzame chemie,

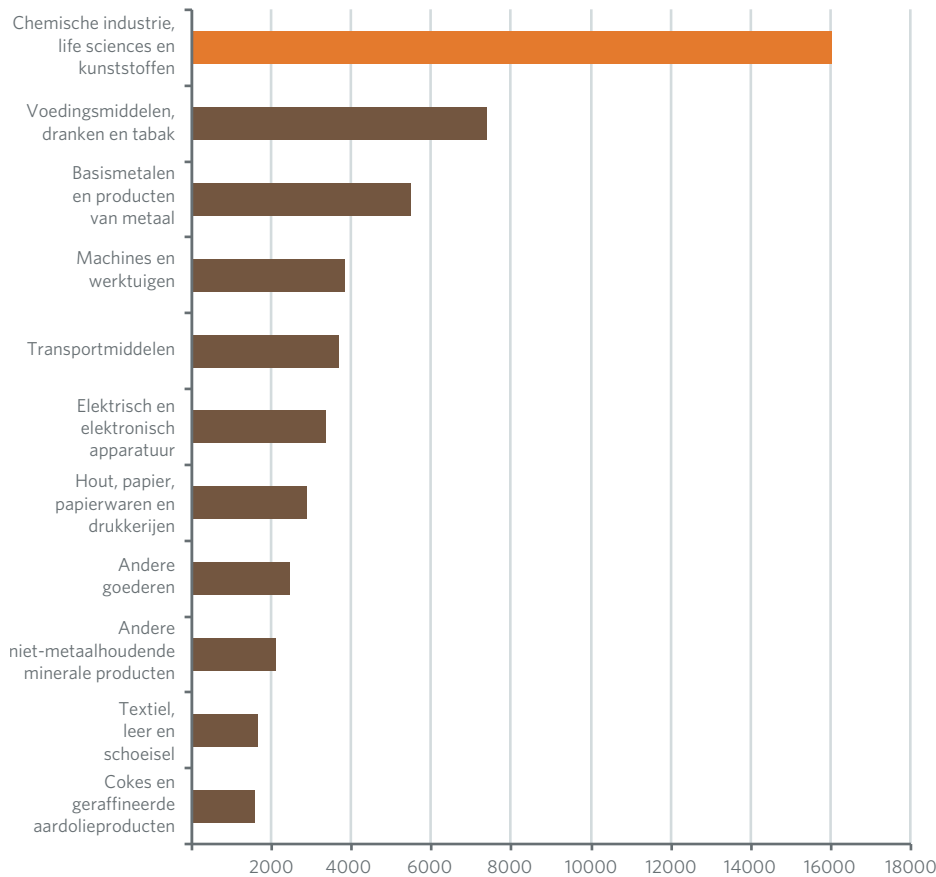
en in Wallonië de competitiviteitspolen Greenwin en Biowin opgericht. Dit zijn concrete invullingen van open innovatie. Deze innovatieplatformen fungeren als een forum waar kleine en grote bedrijven uit diverse industriële sectoren via open samenwerking met kenniscentra en universiteiten hun kennis en expertise uitwisselen en zo duurzame oplossingen in de chemie en de (bio)farmacie ontwikkelen. In collectieve projecten leveren ze samen een tastbare en positieve bijdrage aan de vele maatschappelijke uitdagingen.

Om een duurzame verankering van de chemie, kunststoffen en life sciences in ons land te verzekeren is naast innovatie een **industrievriendelijk en flankerend beleid** noodzakelijk. De transitie naar een duurzame, innovatieve chemiesector moet immers gedragen worden door zowel de ondernemingen, de overheid als alle andere stakeholders. Op dit vlak speelt onze sector een voortrekkersrol. essenscia was de eerste industriële sector om een overeenkomst met de vakbonden af te sluiten waarbij de sociale partners erkennen dat innovatie en structurele transformatie van vitaal belang zijn om de uitdagingen effectief aan te pakken en duurzame groei te garanderen. De sector heeft de laatste jaren ook constructief met de regering samengewerkt. Dit gebeurde via een structureel overlegplatform (High Level Group) dat de taak had de juiste randvoorwaarden te scheppen voor een optimaal investerings- en innovatieklimaat. Deze samenwerking resulteerde onder meer in een octrooicel door die door essenscia en de overheid opgericht werd. Deze cel heeft als doelstelling zowel intellectuele eigendom te beschermen als innovatie verder te ondersteunen. Daarnaast organiseert essenscia haar tweejaarlijkse Innovation Award. Dit initiatief wil baanbrekende ideeën van bedrijven in de verf zetten en Belgische bedrijven aanmoedigen om verder te blijven innoveren.

Toegevoegde waarde

Industriële sterkhouders van de Belgische welvaart

Toegevoegde waarde* in de verwerkende industrie (2013)
in miljoen EUR

- In 2013 was de chemische, kunststoffen en life sciences industrie goed voor een toegevoegde waarde van **16 miljard euro**. De toegevoegde waarde meet de bijdrage van de sector tot de rijkdom en dus de welvaart van een land.
- Het belang van de sector in het industrieel weefsel is de laatste 10 jaar fors toegenomen onder meer dankzij de sterke groei van de biofarmaceutische industrie. Zo steeg het aandeel van de sector in de verwerkende industrie van 28% in 2003 tot 32% in 2013. Dit is het dubbele van het gemiddelde aandeel van de chemie en life sciences in de verwerkende industrie binnen de eurozone (16% in 2013).
- Terwijl België slechts 2% van de Europese bevolking en 3% van de Europese economie (BBP) vertegenwoordigt, behoort ons land wel tot de top 8 van de grootste chemielanden in Europa met meer dan 5% van de toegevoegde waarde van de Europese chemie.

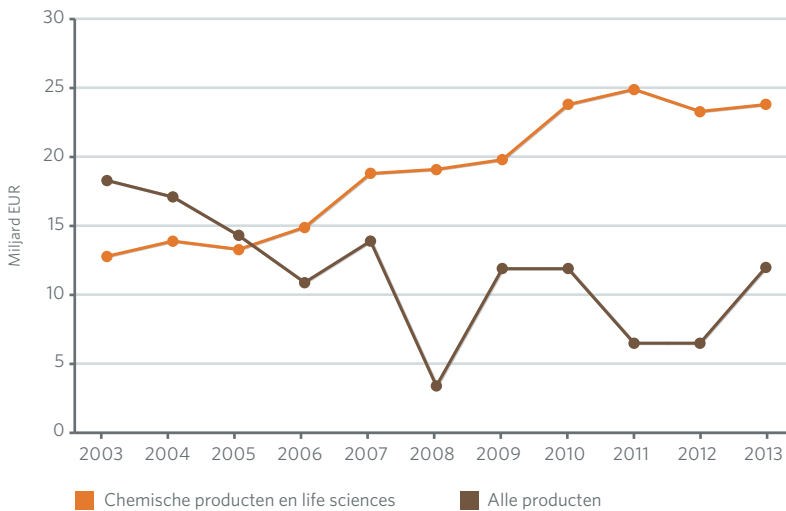

* Methodologiewijziging voor de berekening van de toegevoegde waarde. Nu gebaseerd op ESR 2010 i.p.v. ESR 1995. O&O-uitgaven worden op een andere manier geboekt. Dit heeft dus een impact op de toegevoegde waarde.

Handelsbalans

Nummer 1 in export sinds meer dan 10 jaar

Handelsbalans

INITIATIEVEN

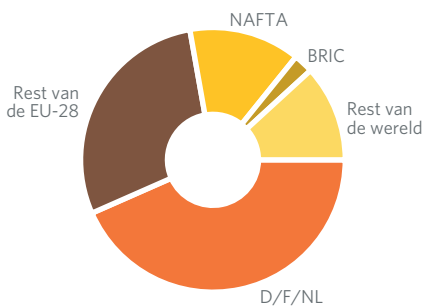

Chemische industrie versterkt samenwerking met Shanghai

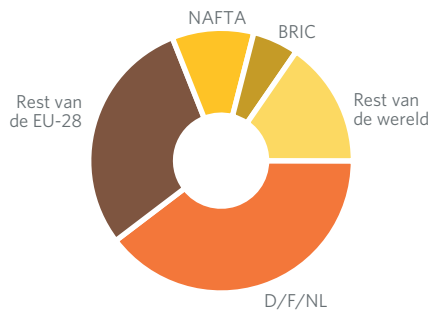

Internationale promotie van Belgische chemie en life sciences

Uitvoer 2005: €84 miljard

Uitvoer 2013: €111 miljard

NAFTA: Verenigde Staten, Canada, Mexico
BRIC: Brazilië, Rusland, India, China

- De chemische industrie en life sciences is zeer exportgericht en voert **ruim 75% van haar productie uit**. In 2013 exporteerde de sector voor een bedrag van **111 miljard euro, goed voor bijna een derde van de totale uitvoer van goederen**. Hiermee is de sector de nummer 1 van de Belgische export. De Belgische chemie en life sciences vertegenwoordigt bijna 11% van de totale uitvoer van de sector in de EU-28.
- De chemische industrie en life sciences liet in 2013 een **positief handelssaldo** optekenen van ruim **23 miljard euro**. Op tien jaar tijd is de handelsbalans quasi verdubbeld.
- De buurlanden zijn de belangrijkste handelspartners voor de sector: 40% van de export gaat naar Duitsland, Frankrijk en Nederland. Duitsland alleen is goed voor een vijfde van de uitvoer. Buiten Europa is Noord-Amerika, in het bijzonder de Verenigde Staten, met 10% de belangrijkste exportmarkt.
- De chemie en life sciences draagt fors bij tot de uitbouw van de internationale handel met de groeiende landen. Zo gaat vandaag ongeveer 6% van de producten van de chemie en life sciences naar Brazilië, Rusland, India en in het bijzonder China (BRIC). In de periode van 2003 tot 2013 is de **export van producten uit de sector naar deze groeiende landen meer dan verviervoudigd**.

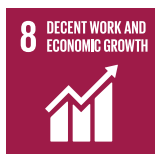
Rendabiliteit

Gezonde financiële toestand ondanks verhoogde kosten

Netto rendabiliteit van het eigen vermogen na belastingen (gemiddelde waarde)

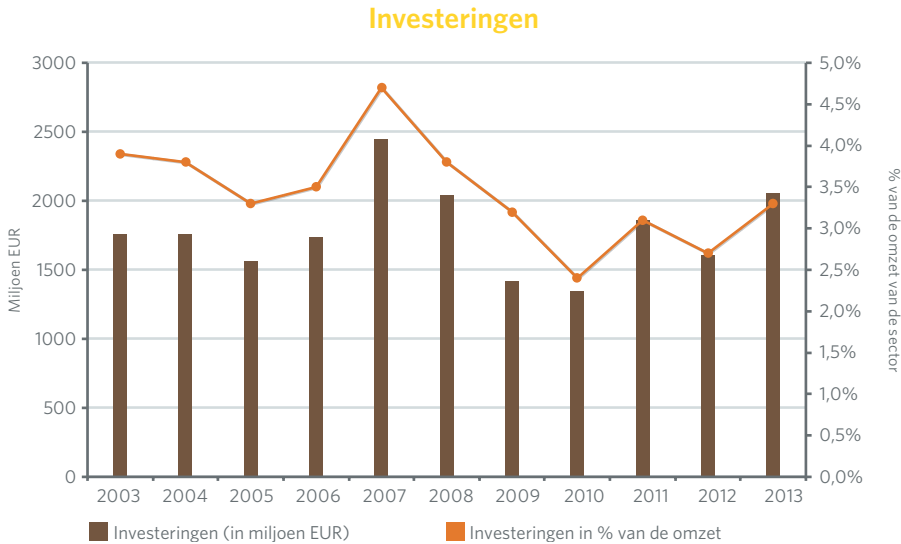

- De chemie en life sciences hebben een globaal gezonde financiële structuur. Het nettorendement op het eigen vermogen van de sector bedroeg de laatste 10 jaar gemiddeld 8%. In 2013 daalde deze ratio weliswaar tot 4% in een minder gunstige macro-economische context, **maar bleef structureel hoger dan een risicoloos rendement op lange termijn staatsobligaties**. De daling na 2010 is onder meer te wijten aan stijgende grondstoffen- en energieprijzen enerzijds, en de forse vermindering van financiële en/of uitzonderlijke opbrengsten bij een aantal grote ondernemingen anderzijds. De rentabiliteitsratio voor de chemie en farma (uitgedrukt op basis van de mediaanwaarde) steeg echter in 2013, als we de impact van de extreme waarden bij een aantal grote ondernemingen buiten beschouwing laten.
- De financiële rentabiliteit wordt onder meer beoordeeld op basis van de nettorentabiliteit van het eigen vermogen: dit is het rendement dat, na aftrek van alle kosten en belastingen, de aandeelhouders toekomt. Deze ratio meet de opbrengst van het kapitaal dat in de onderneming geïnvesteerd werd. Over een voldoende lange periode moet de rentabiliteit van het eigen vermogen hoger uitkomen dan een lange termijn staatsbelegging (OLO 10 jaar). Dat verschil noemt men de risicopremie.

Investerings

Investerings blijven op peil ondanks concurrentie schaliegas

- Gemiddeld investeerde de chemische industrie en life sciences bijna **1,8 miljard € per jaar tussen 2003 en 2013**. In 2013 stegen de investeringen zelfs opnieuw boven het trendniveau tot 2 miljard €. Dit betreft zowel green-field-projecten als uitbreidings- en vervangingsinvesteringen om de milieuprestaties en de efficiëntie van het productieapparaat te verbeteren.
- De chemische industrie en life sciences is één van de grootste investeerders binnen de industrie: de investeringen van de sector waren in 2013 goed voor **30% van de investeringen van de totale verwerkende industrie**. De chemische en farmaceutische industrie in België is zeer kapitaalintensief. In 2013 was België goed voor bijna 8% van de totale investeringen van de sector in de EU. Deze cijfers onderstrepen de sterkte van de sector niettegenstaande de ontwikkeling van de petrochemische industrie in Noord-Amerika dankzij de exploitatie van schaliegas.
- **11 van de top 15 grootste chemieconcerns in de wereld** hebben geïnvesteerd in belangrijke productie-installaties in België en blijven investeren.

INITIATIEVEN

Nieuwe investeringen in olie- en chemiecluster aantrekken

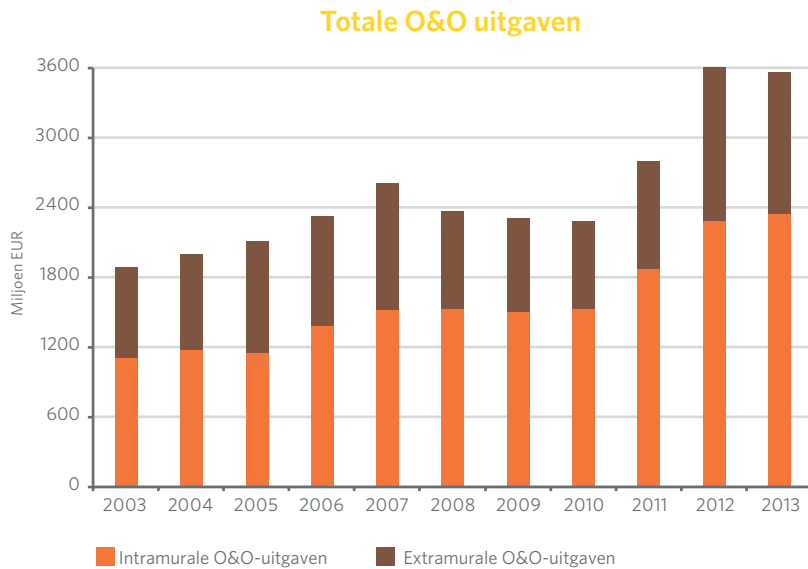

FIT Lifetime Achievement Trophy's voor ExxonMobil en Janssen Pharmaceutica

O&O uitgaven

Meer dan de helft van de industriële O&O-uitgaven

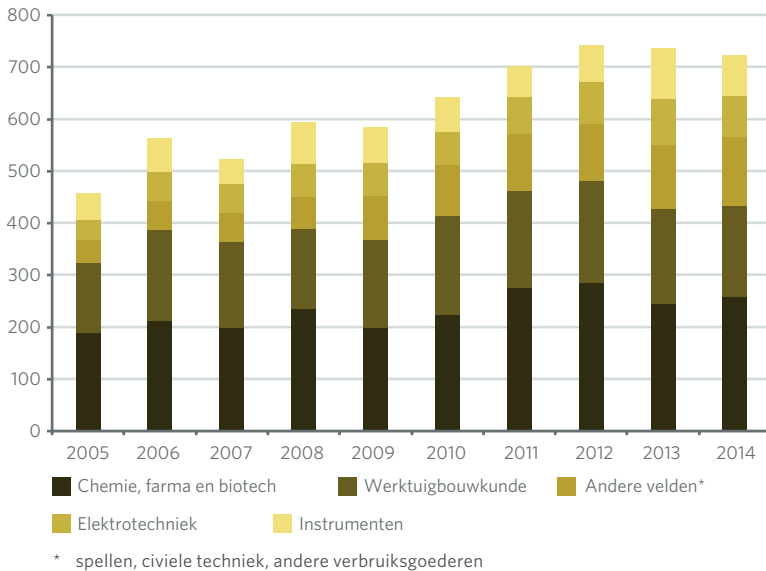
- In 2013 gaf de chemische industrie en life sciences **3,6 miljard € uit aan onderzoek en ontwikkeling (O&O)**. De sector is daarmee de **grootste privéspeler op het vlak van O&O**. Ruim driekwart van de O&O-uitgaven van de sector zijn afkomstig van ondernemingen uit de life sciences. O&O-uitgaven op het gebied van duurzame chemie zoals de biogebaseerde economie en groene chemie nemen structureel toe.
- De voorbije tien jaar** zijn de O&O-investeringen in de chemische industrie en life sciences **bijna verdubbeld**. De sector was in 2013 goed voor **57% van de O&O-uitgaven in de verwerkende industrie** tegenover 44% in 2003.
- Ongeveer twee derde van de uitgaven gaat naar O&O-activiteiten binnen de onderneming zelf (intramuraal), waarbij de rest door derden wordt uitgevoerd voor de rekening van de onderneming (extramuraal). Dit weerspiegelt de sterke **samenwerking tussen bedrijven en technologische centra** om innovatie te stimuleren.
- De chemische industrie en life sciences in België draagt bij tot de **Europese doelstelling** om 3% van het BBP aan O&O-investeringen te besteden (zgn. Barcelona-norm). De O&O-intensiteit van de Belgische economie (privé + overheid) bedraagt 2,4% van het BBP in 2013. De O&O-intensiteit van de sector (uitgedrukt als intramurale O&O-uitgaven in procent van de toegevoegde waarde) bereikt 14,6%. Dankzij de inspanningen op het vlak van O&O speelt de sector een sleutelrol om deze doelstelling te realiseren.
- De sector in België **is goed voor 8% van de O&O-uitgaven van de Europese chemische industrie en life sciences**. Het aandeel van de sector in de totale industriële O&O-uitgaven is twee keer groter in België dan in het gemiddelde van de EU28.

Innovatie

Besef rond bescherming van innovatie neemt toe

Aantal octrooien geleverd door het Europees Octrooibureau (EPO) per technologieveld - België

De sector speelt een prominente rol in onderzoek en ontwikkeling. De innovatie-output kan onder meer gemeten worden aan de hand van het aantal octrooien. Octrooien (of patenten) zijn bovendien een essentieel middel voor de bescherming van uitvindingen die leiden tot nieuwe producten en processen. In 2014 werden er in België globaal genomen 1.900 octrooien aangevraagd bij het Europees octrooibureau of **182 octrooien per miljoen inwoners**. Met dit resultaat bekleedt België inzake het aantal octrooien per capita de **8ste plaats op de wereldranglijst**.

Nog belangrijker is het aantal aangevraagde octrooien dat uiteindelijk toegekend is. De laatste jaren is dit stelselmatig gestegen. Ook op dat vlak blijft de chemische, kunststoffen en life sciences industrie een toonaangevende sector in België. Zo werden in 2014 niet minder dan **258**

octrooien toegekend in de toepassingsgebieden van chemie, farma en biotech. De sector is daarmee goed voor **meer dan één derde van het totaal aantal octrooien toegekend aan België** door het Europees octrooibureau.

Om innovatie te stimuleren en nog beter te beschermen heeft essencia in 2011 samen met de FOD Economie de Octrooicel opgericht. Dit is een permanent contactpunt waar ondernemingen, in het bijzonder KMO's, terecht kunnen met al hun vragen over intellectuele eigendomsrechten. De strategische focus op innovatie is de beste garantie om de toekomst van de sector te verankeren.

Positie	Land	Aantal ingediende octrooiaanvragen*	Ratio per miljoen inwoners
1	Zwitserland	6.833	847,6
2	Finland	2.193	416,2
3	Nederland	6.844	405,5
4	Zweden	3.837	394,6
5	Denemark	1.973	354,3
6	Duitsland	25.621	316,3
7	Oostenrijk	1.963	238,7
8	België	1.900	181,8
9	Japan	22.018	173,2
10	Frankrijk	10.557	159,3

* octrooien aangevraagd bij het Europees octrooibureau

INITIATIEVEN

De duurzame resultaten van FISCH

essencia zet duurzame innovaties in de verf met de essencia Innovation Award

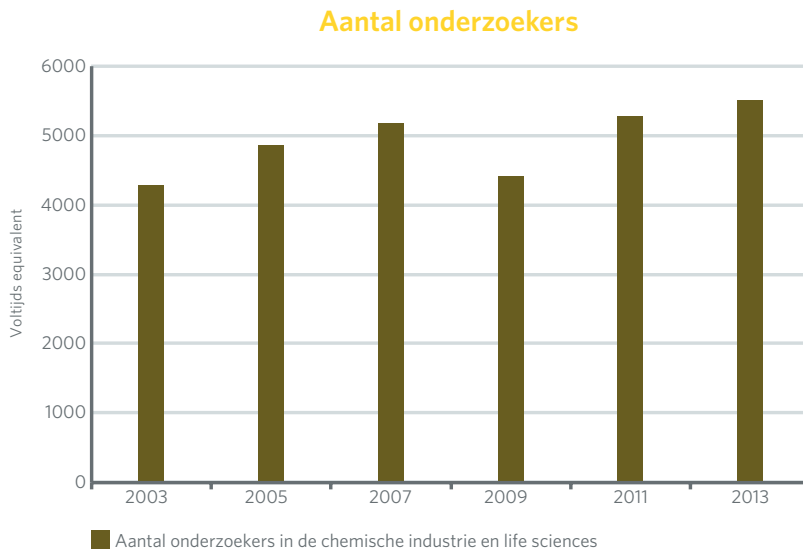
Octrooicel maakt bedrijven wegwijs in wetgeving rond intellectuele eigendom

Aantal onderzoekers

Een kwart van alle onderzoekers in de privésector in België

- De chemische industrie en life sciences is een O&O-intensieve sector : **meer dan 8.000 mensen (VTE), of 9% van het hele personeelsbestand** van de sector, hebben een functie die met O&O verband houdt of werken voor een O&O-afdeling.
- Bij dit O&O-personeel tellen wij **meer dan 5.500 gekwalificeerde onderzoekers die dagelijks actief zijn op het gebied van chemie en life sciences**. Dit betekent 23% van alle onderzoekers in de Belgische privésector.
- Vrouwen spelen een belangrijke rol op het vlak van onderzoek. Niet minder dan **43% van de onderzoekers** actief in de chemie en life sciences zijn vrouwen (vs. 25% in de privésector).

Belastingen

Meer dan 4 miljard euro belastingen en heffingen naar de staatskas

Chemische industrie en life sciences
Fiscale en parafiscale* van subsidies in 2013

- Ondernemingen uit de chemische industrie en life sciences dragen significant bij tot het budget van de federale, regionale en lokale overheden via de betaling van verschillende belastingen en heffingen. Tegelijk maakt de sector gebruik van subsidies en fiscale stimuli, die vaak samengaan met lange termijn projecten met het oog op de duurzame ontwikkeling van activiteiten van de sector.
- In 2013 hebben ondernemingen en werknemers van de chemische industrie en life sciences samen voor 4,3 miljard € bijgedragen aan het staatsbudget (na aftrek van subsidies en fiscale incentives). **In 2013 vloeiende 27% van de toegevoegde waarde van de sector naar het staatsbudget.**
- De belangrijkste tussenkomst komt van de werkgeversbijdrage die betaald wordt door ondernemingen (**1,8 miljard € in 2013**) ter financiering van het stelsel van de sociale zekerheid in België. Dit bedrag vertegenwoordigt meer dan 40% van de totale netto bijdrage van de sector aan de overheid.
- De bijna 90.000 werknemers tewerkgesteld in de sector dragen ook bij tot het staatsbudget via de betaling van een werknemersbijdrage aan de sociale zekerheid (**674 miljoen € in 2013**) en via de personenbelasting op hun loon (**geschat op 1,3 miljard € in 2013**).
- De **bedrijfsbelastingen** vormen een andere belangrijke bron van inkomsten voor de overheid. Deze bedroegen in totaal **862 miljoen € in 2013**. De **vennootschapsbelasting op winst** bedroeg **445 miljoen euro**, dit na aftrek van fiscale incentives in 2013. Bovendien betaalt de sector andere taksen op zijn productieactiviteit voor een bedrag van 177 miljoen € in 2013 (milieutaksen, belastingen op het onroerend goed, enz...). Daarnaast betalen farmaceutische distributeurs een specifieke omzettafs op de verkoop van farmaceutische producten op de Belgische markt (240 miljoen € in 2013).
- Tegelijk genoot de sector in 2013 van loonlastenverlagingen en subsidies voor een totaal bedrag van 414 miljoen € in 2013, onder meer voor onderzoek & ontwikkeling en ploegenarbeid. Deze maatregelen zijn cruciaal voor het behoud en de versterking van de concurrentiekracht van de sector in België.
- De sector draagt ook indirect bij tot het overheidsbudget via de betaling van **indirecte taksen en diverse meerkosten**. Zo betaalt de chemie als energie-intensieve industrie via zijn elektriciteitsfactuur verschillende heffingen op energie zoals de federale bijdrage voor elektriciteit en gas en oplopende meerkosten gelinkt aan hernieuwbare energie. Deze meerkosten werden niet in aanmerking genomen in deze berekening aangezien er geen officiële geconsolideerde data beschikbaar zijn.
- Kortom, **elke werknemer in de chemische industrie en life sciences draagt voor 49.000 € bij aan het staatsbudget** vergeleken met 33.000 € in de verwerkende industrie in haar geheel.

* Bijdrage tot het sociale zekerheidsstelsel

Arbeidsproductiviteit

Hoge productiviteit blijft een belangrijke troef

Arbeidsproductiviteit
(toegevoegde waarde per tewerkgestelde)

- De **arbeidsproductiviteit** in de sector van de chemie en life sciences behaalt een erg hoog niveau. Gemiddeld ligt de toegevoegde waarde per werknemer **65% hoger** dan het gemiddelde in de totale verwerkende industrie. In 2013 heeft elke werknemer in de chemische industrie en life sciences gemiddeld voor bijna 175.000 € toegevoegde waarde gegenereerd op jaarbasis.
- Tussen 2003 en 2013** is de arbeidsproductiviteit in de sector met **39%**, of 3,4% per jaar gestegen.
- Volgens een studie gepubliceerd in juli 2013 door een Expertengroep Concurrentievermogen en Werkgelegenheid (EGCW) was de nominale productiviteit per uur in de chemische industrie in 2010 licht hoger in België dan het gemiddelde in de drie buurlanden (Duitsland, Frankrijk en Nederland). De groei van de arbeidsproductiviteit in de periode van 1995 tot 2010 was daarentegen lager.

